

สภาผู้ชม
และผู้ฟังรายการ

รายงานสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary Report)

ความเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ชมผู้ฟังรายการในการพัฒนารายการ

และการดำเนินงานของไทยพีบีเอส ปี 2555

จัดทำโดย
สภาผู้ชมผู้ฟังรายการไทยพีบีเอส

รายงานสรุปสำหรับผู้บริหาร

(Executive Summary Report)

ความเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ชมผู้ฟังรายการในการพัฒนารายการ
และการดำเนินงานของไทยพีบีเอส ปี 2555

จัดทำโดย

สภาผู้ชมผู้ฟังรายการไทยพีบีเอส

คำนำ

รายงานฉบับนี้เป็นการสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ชมผู้ฟังรายการ ที่ดำเนินการโดยสภาผู้ฟังผู้ชมรายการไทยพีบีเอส ในปี 2555 ทั้งจากการสัมภาษณ์ สํารวจ การประชุมกลุ่มย่อยในพื้นที่ กลุ่มประเด็น และผ่านการรับฟังเพิ่มเติมในเวทีประชุมสมัชชาเพื่อนสื่อสาธารณะระดับชาติ ระหว่างวันที่ 8-9 ธันวาคม 2555 ณ อาคารสำนักงานไทยพีบีเอส โดยเนื้อหาในเอกสารประกอบด้วยสาระที่สำคัญ 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นส่วนที่แสดงถึงความเป็นมาและระเบียบวิธีการรับฟังความคิดเห็น

ส่วนที่ 2 เป็นข้อค้นพบที่สำคัญจากการรับฟังความคิดเห็นทั้งในด้านรายการ และการดำเนินงานของไทยพีบีเอสในปีที่ผ่านมา

ส่วนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนารายการและการดำเนินงานของไทยพีบีเอสในอนาคต

ข้อมูลที่น่าสนใจในแต่ละส่วนเป็นการนำเสนอเชิงสรุปเพื่อความรวดเร็วในการทำความเข้าใจ และใช้ประโยชน์เชิงนโยบาย แต่หากประสงค์ซึ่งข้อมูลที่มีรายละเอียดเพิ่มขึ้น สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จากรายงานต่างๆที่ได้อ้างอิงไว้ท้ายเล่มแล้ว

รายงานฉบับนี้สำเร็จได้จากความพยายามของหลายฝ่าย และการได้รับความร่วมมือ ช่วยเหลือด้วยดีจากผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน สภาผู้ชมผู้ฟังรายการไทยพีบีเอสจึงใคร่ขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
ความเป็นมา	1
วัตถุประสงค์ในการรับฟัง	1
ระเบียบวิธีและกระบวนการรับฟัง	2
ข้อค้นพบสำคัญจากการรับฟัง	3
ความพึงพอใจต่อคุณภาพรายการและการดำเนินงานของไทยพีบีเอส	8
ความคิดเห็นเชิงเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มผู้ชมผู้ฟังรายการ	12
ประเด็นสถานการณ์ที่ต้องการให้ไทยพีบีเอสนำเสนอผ่านรายการ	13
ข้อเสนอในการพัฒนารายการและดำเนินงานของไทยพีบีเอส	13
สรุป	23
เอกสารอ้างอิง	24

สรุปความเห็นและข้อเสนอจากผู้ชมผู้ฟังรายการในการพัฒนารายการ และการดำเนินงานของไทยพีบีเอส ปี 2555

ก. ความเป็นมา

องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย(ส.ส.ท.) หรือไทยพีบีเอส (Thai PBS) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2551 เป็นสถาบันสื่อสาธารณะแห่งแรกของประเทศไทยที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสร้างสรรค์รายการและร่วมกำหนดนโยบายที่มุ่งให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนและสังคมอย่างแท้จริง ตามเจตนารมณ์การออกในพระราชบัญญัติจัดตั้ง ส.ส.ท. และเพื่อให้การมีส่วนร่วมเป็นไปอย่างกว้างขวาง ทั้งในด้านพื้นที่ และกลุ่มประชาชน จึงกำหนดให้มีสภาผู้ชมและผู้ฟังรายการทำหน้าที่เป็นกลไกในการจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของผู้ชมและผู้ฟัง แล้วจัดทำเป็นข้อเสนอต่อคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการนโยบาย เพื่อนำไปเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหาร การผลิตรายการ และการดำเนินงานขององค์กรต่อไป

สภาผู้ชมผู้ฟังรายการตามระเบียบ ส.ส.ท. พ.ศ. 2551 และ 2553 มีหน้าที่หลัก 5 ประการ คือ

1. เฝ้าติดตามชมและรับฟังรายการจากทุกสื่อขององค์กร และนำผลการรับชม รับฟังมาหารือเพื่อเสนอแนะต่อการพัฒนาคุณภาพรายการของไทยพีบีเอส
2. จัดกระบวนการ กิจกรรม การมีส่วนร่วมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในทุกภูมิภาค และจัดทำเป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนารายการของไทยพีบีเอส
3. สร้างและขยายเครือข่าย “เพื่อนสื่อสาธารณะ”
4. จัดทำรายงาน และข้อเสนอแนะที่มาจากการรวบรวมการรับฟังความคิดเห็นจากรับฟัง ในทุกภูมิภาค และประเด็นที่หลากหลาย เสนอต่อคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการนโยบายของไทยพีบีเอส
5. จัดทำรายงานประจำปี ประมวลผลการปฏิบัติงาน และผลการสรุปบทเรียนจากการดำเนินงานของสภาผู้ชมผู้ฟังรายการ

ข. วัตถุประสงค์ในการรับฟัง

สืบเนื่องจากบทบาทและภารกิจของสภาผู้ชมผู้ฟังรายการ ไทยพีบีเอส คณะทำงานฝ่ายวิชาการ คณะทำงานฝ่ายรับฟังความคิดเห็น จึงร่วมกันรับฟังความคิดเห็นจากผู้ชมผู้ฟังรายการทั่วประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชน และผู้ชมผู้ฟังรายการเพื่อพัฒนาคุณภาพรายการ ตลอดจนการดำเนินงานของไทยพีบีเอส
2. เพื่อพัฒนาความร่วมมือในการทำงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการนโยบายกรรมการบริหารสภาผู้ชมผู้ฟังรายการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการยกระดับการทำงานของไทยพีบีเอส
3. เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ชมผู้ฟังรายการ
4. เพื่อขยายเครือข่ายเพื่อนสื่อสาธารณะ

ค. ระเบียบวิธีและกระบวนการรับฟัง

1. กลุ่มประชากรและพื้นที่ทำการรับฟัง

การสร้างการมีส่วนร่วม โดยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในฐานะที่มีส่วนเป็นเจ้าของสื่อสาธารณะนั้น ในปี 2555 สภาผู้ชมผู้ฟังรายการไทยพีบีเอสได้รับฟังความคิดเห็นโดยใช้การประชุมในทุกรัฐสภา จำนวน 10 พื้นที่ และจัดการรับฟังผ่านกลุ่มประเด็น จำนวน 22 ประเด็น พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทั่วไปที่ชมรายการของไทยพีบีเอส โดยแบบสอบถามและเก็บข้อมูลจากผู้ที่ยังไม่ติดตามชมรายการของไทยพีบีเอสโดยการสัมภาษณ์

2. เทคนิควิธีและเครื่องมือที่ใช้ในการที่ใช้ในการรับฟัง

การรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลการรับฟังใช้เทคนิคเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยเทคนิคเชิงปริมาณ ใช้ในการรับฟังความเห็นจากประชาชนทั่วไป ประกอบด้วย

- 1) แบบสำรวจ ใช้กับกลุ่มผู้ติดตามชมรายการของไทยพีบีเอส
- 2) แบบสัมภาษณ์ เน้นกลุ่มผู้ที่ยังไม่เคยชม หรือ ไม่ติดตามชมรายการของไทยพีบีเอส

ส่วนเทคนิคเชิงคุณภาพ ใช้รับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มผู้ชมผู้ฟังเข้มข้น โดยการประชุมกลุ่มย่อยที่หลากหลาย ประกอบด้วย

- 1) เวทีรับฟังในภูมิภาค
- 2) เวทีรับฟังของกลุ่มประเด็น
- 3) เวทียุทธศาสตร์

3. การพัฒนาข้อเสนอจากการรับฟัง

สถานการณ์ปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอต่อไทยพีบีเอสจากภูมิภาค และเวทีต่าง ๆ ได้รับการประมวล และดำเนินการเป็นขั้นตอน โดยมีกรอบแนวคิดในการประมวล วิเคราะห์ และจัดทำข้อเสนอต่อไทยพีบีเอส ดังนี้

3.1. ขั้นตอนการประมวลผลการรับฟัง ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

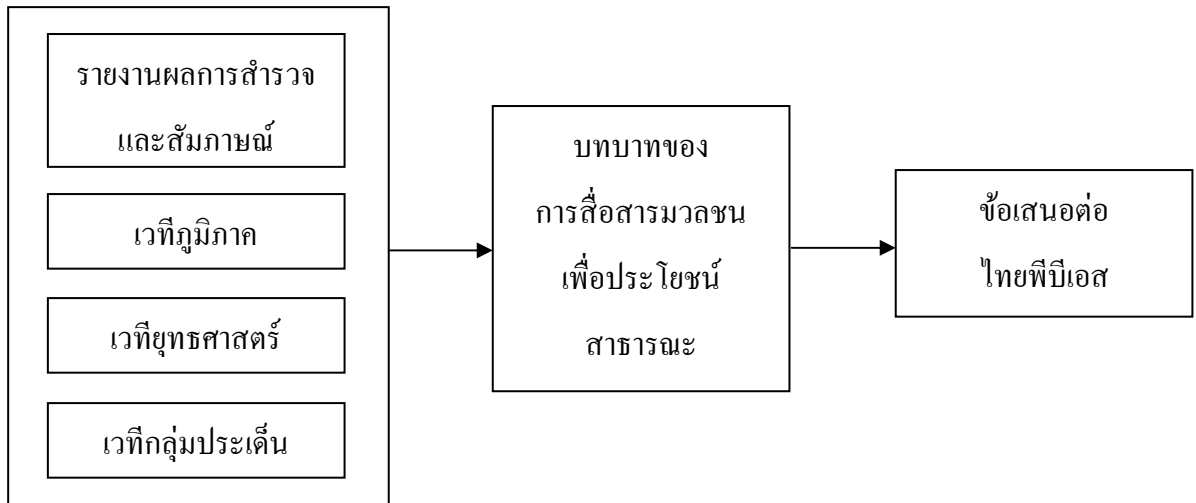
- 1) การประมวล และวิเคราะห์ผลการรับฟังจากรายงานการสำรวจและการสัมภาษณ์
- 2) การประมวลสถานการณ์และข้อเสนอจากรายงานการจัดเวทีผู้ชมผู้ฟัง

เข้มข้นในภูมิภาคต่างๆ

3) การประมวลเนื้อหาประเด็นสถานการณ์สำคัญจากรายงานเวทียุทธศาสตร์

4) การหาข้อมูลสนับสนุนเพิ่มเติมจากรายงานเวทีกลุ่มประเด็น

3.2. กรอบแนวคิดในการจัดทำข้อเสนอต่อไทยพีบีเอส

ง. ข้อค้นพบสำคัญจากการรับฟัง

1. ประชาชนจำนวนมากยังไม่รู้จักและไม่ติดตามชมรายการของไทยพีบีเอส

การพัฒนาสังคมคุณภาพและคุณธรรมให้สำเร็จตามวิสัยทัศน์ของไทยพีบีเอสได้นั้น นอกจากปัจจัยด้านคุณภาพของรายการและการบริหารจัดการแล้ว ยังขึ้นอยู่กับจำนวนผู้ติดตามชมรายการเป็นสำคัญ แต่จากเวทีการรับฟังต่าง ๆ พบข้อมูลที่ตรงกันว่า มีประชาชนอีกจำนวนมากไม่รู้จัก และไม่ติดตามชมรายการของไทยพีบีเอส และจากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ที่ไม่ชมไทยพีบีเอส อาจแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มหลักคือ

1.1. กลุ่มที่ไม่รู้จักและไม่เคยชมรายการของไทยพีบีเอส คิดเป็นร้อยละ 36.40 (ยังไม่รู้จัก

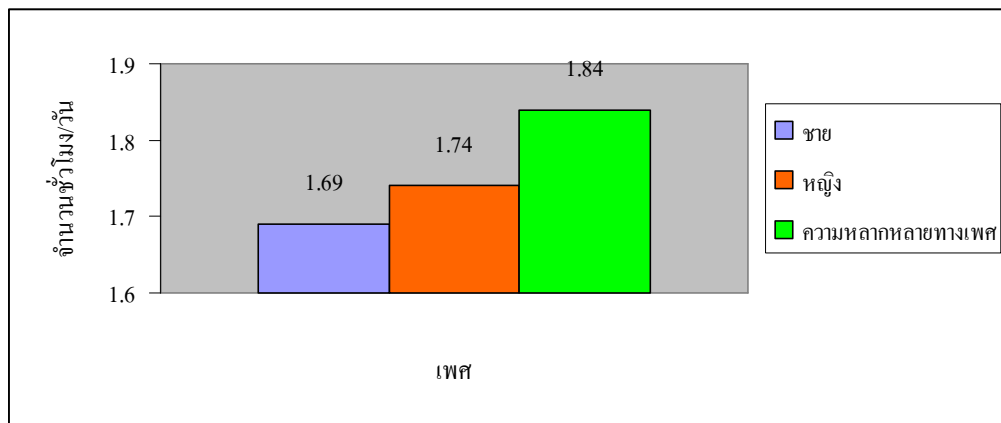
ร้อยละ 21.50 ไม่เคยชมรายการ ร้อยละ 36.40) โดยสาเหตุหลักมาจกปัญหาในการรับสัญญาณ และการไม่สามารถเข้าถึงรายการของไทยพีบีเอส

1.2. กลุ่มที่เคยชมรายการของไทยพีบีเอสแต่ปัจจุบันไม่ติดตามชม คิดเป็นร้อยละ 63.60 โดยมีสาเหตุจากปัจจัยต่าง ๆ ตามลำดับ ดังนี้

- 1) ปัจจัยด้านผู้ดำเนินรายการ
- 2) ปัญหาด้านเวลาในการรับชม
- 3) ปัจจัยจากคุณภาพรายการ
- 4) ปัจจัยจากรูปแบบเนื้อหาในการนำเสนอ
- 5) ปัจจัยจากบุคคลในครอบครัว
- 6) ปัจจัยจากภาพลักษณ์ของไทยพีบีเอส

2. ผู้มีความหลากหลายทางเพศใช้เวลาในการชมรายการมากกว่าเพศอื่น

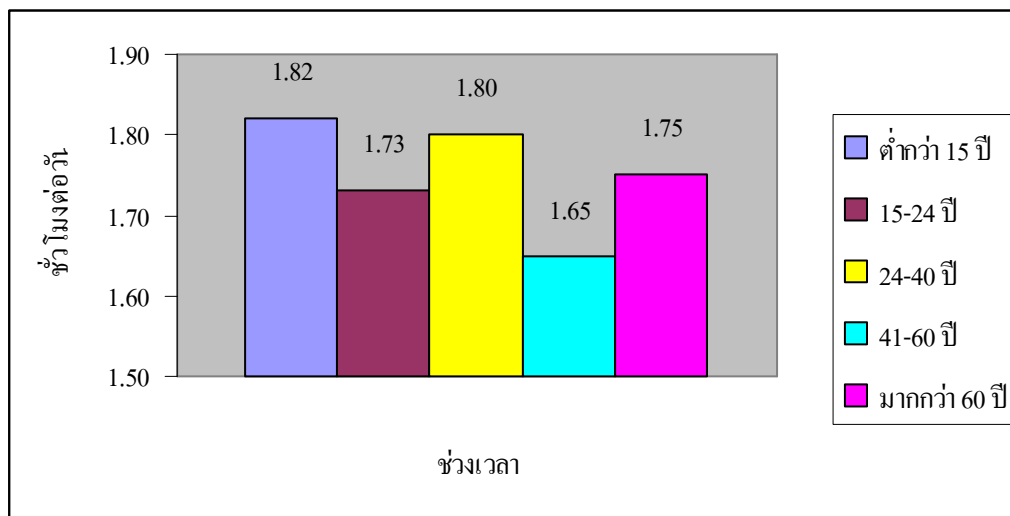
เมื่อเปรียบเทียบระหว่างเพศ กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศเป็นกลุ่มที่ใช้เวลาในการชมไทยพีบีเอส โดยเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มเพศอื่น (1.84 ชั่วโมงต่อวัน) ส่วนเพศหญิงใช้เวลาในการติดตามชมมากกว่าเพศชาย โดยผู้มีความหลากหลายทางเพศให้เหตุผลว่า ไทยพีบีเอสเป็นช่องที่เปิดโอกาสและให้ความเสมอภาคทางเพศมากกว่าช่องอื่นๆ ตามข้อมูลในแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 ข้อมูลเปรียบเทียบด้านเวลาที่ใช้ในการชมไทยพีบีเอสในแต่ละวันของเพศต่าง ๆ

3. เด็กอายุต่ำกว่า 15 ปีใช้เวลาในการชมรายการของไทยพีบีเอสสูงกว่าช่วงอายุอื่น

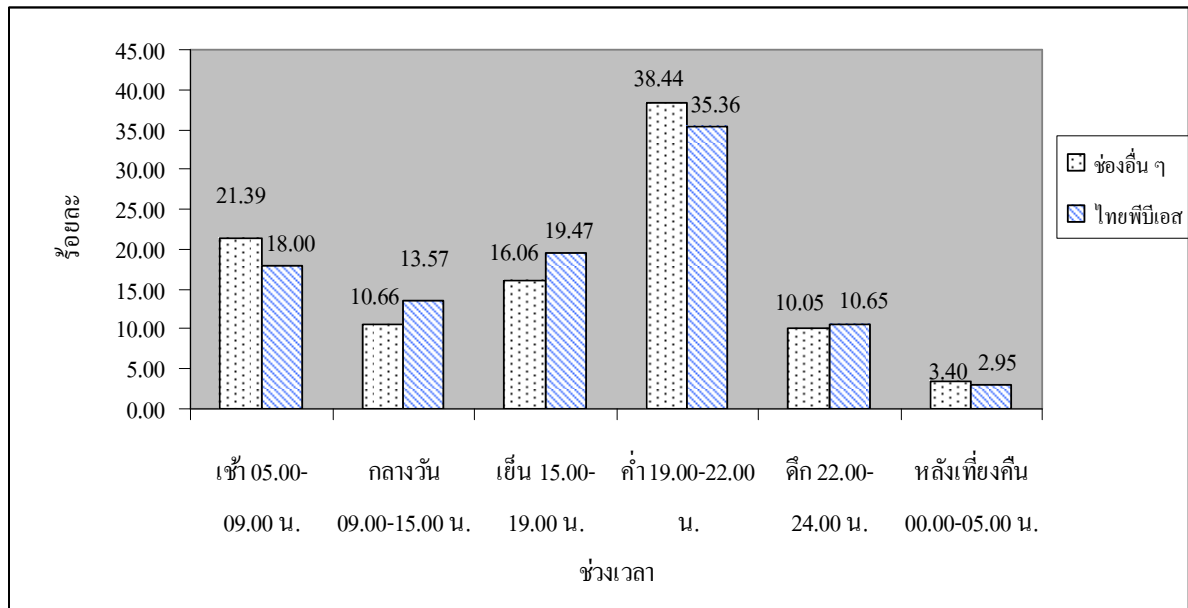
เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ พบว่ากลุ่มผู้ที่มีอายุ ต่ำกว่า 15 ปี ใช้เวลาในการชมรายการไทยพีบีเอส มากกว่าช่วงอายุอื่น ซึ่งเป็นผลจากความน่าสนใจของรายการ สารประโยชน์และความไม่มีพิษภัยในการชมรายการ ส่งผลให้ผู้ปกครองนิยมเปิดรายการของไทยพีบีเอสให้บุตรหลานได้รับชม ตามรายละเอียดในแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิที่ 2 ช่วงอายุกับการใช้เวลาในการชมรายการไทยพีบีเอส

4. ผู้ชมรายการของไทยพีบีเอสยังนิยมชมข่าวจากโทรทัศน์ช่องอื่น

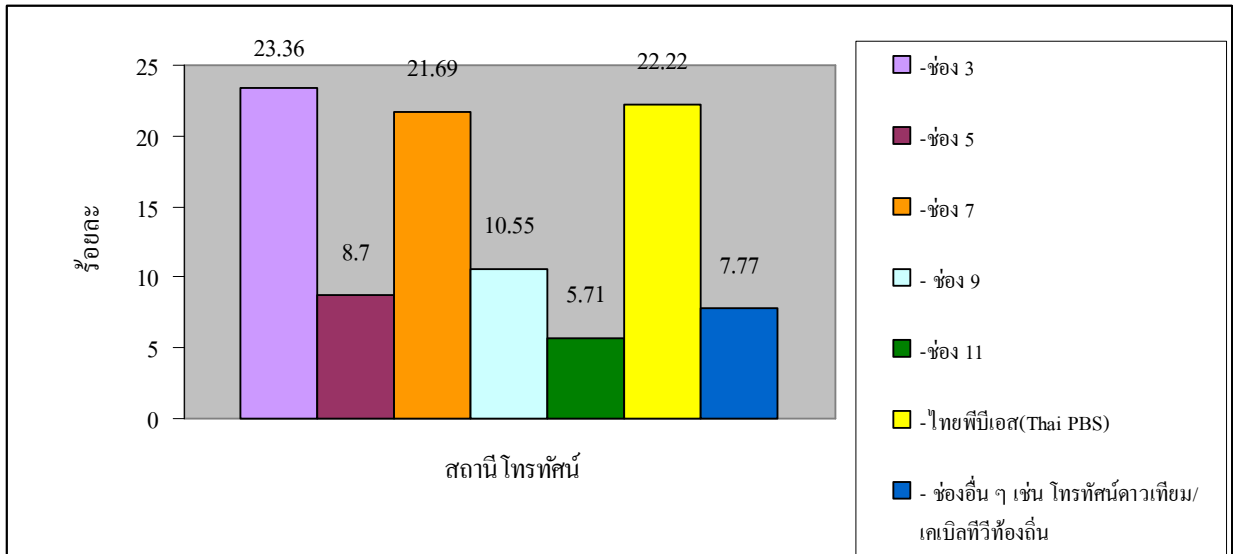
พฤติกรรมชมโทรทัศน์ในช่วงเวลาต่างๆของประชาชนทั้งกลุ่มผู้ชมของไทยพีบีเอสและช่องอื่นเป็นไปในแนวกัน แต่พบว่าเวลาในช่วงเช้า และช่วงหัวค่ำซึ่งเป็นเวลารายการข่าว ผู้ชมรายการของไทยพีบีเอสให้ความสนใจในการชมรายการของช่องอื่น ในขณะที่ช่วงเวลานิยมชมรายการของไทยพีบีเอสมากกว่า สะท้อนถึงความสามารถในการแข่งขันของรายการข่าวของไทยพีบีเอส ตามรายละเอียดในแผนภูมิที่ 3

แผนภูมิที่ 3 เปรียบเทียบสัดส่วนการชมรายการตามช่วงเวลาระหว่างไทยพีบีเอสกับสถานีโทรทัศน์ทั่วไป

5. ผู้ชมไทยพีบีเอสติดตามชมอย่างเข้มข้นเพิ่มขึ้น

อาจกล่าวได้ว่าการดำเนินงานของไทยพีบีเอสในรอบปีที่ผ่านมามีผลเป็นที่น่าภาคภูมิใจ เนื่องจากสามารถเพิ่มความนิยมในการชมของรายการของไทยพีบีเอสได้เพิ่มขึ้น จากรายงานการสำรวจ(เฉพาะกลุ่มผู้ชมผู้ฟังรายการ) พบความนิยมในการชมรายการของไทยพีบีเอสอยู่ในลำดับสอง รองจากสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 และมีความนิยมมากกว่าสถานีโทรทัศน์ช่อง 7 ตามข้อมูลในแผนภูมิที่ 4

แผนภูมิที่ 4 ความนิยมในการชมรายการของไทยพีบีเอสจากการสำรวจจากผู้ติดตามชมรายการ

6. ผู้ติดตามชมไทยพีบีเอส เป็นกลุ่มที่ชมรายการผ่านอินเทอร์เน็ตสูงกว่าผู้ชมทั่วไปอย่างชัดเจน ในขณะที่ผู้ชมทั่วไปรับสัญญาณผ่านจานดาวเทียมสูงกว่าผู้ชมไทยพีบีเอส

7. ไทยพีบีเอสสามารถเปลี่ยนทัศนคติในการชมโทรทัศน์ของประชาชน

จากความเห็นของผู้เข้าร่วมเวทีการรับฟัง พบว่ามีผู้ชมผู้ฟังจำนวนหนึ่งเป็นผู้ที่เคยปฏิเสธการชมโทรทัศน์ และบางครั้งก็คิดว่าต้องคอยควบคุมการชมรายการโทรทัศน์ของบุตร-หลาน เนื่องจากรายการโทรทัศน์ทั่วไปสร้างผลกระทบเชิงลบต่อผู้ชม เนื้อหาที่น่าสนใจไม่มีสาระควรค่าแก่การชม แต่เมื่อได้รับการแนะนำ และได้ติดตามชมรายการของไทยพีบีเอส บุคคลเหล่านั้นเปลี่ยนความคิดมาเป็นผู้ติดตามชมรายการของไทยพีบีเอส ดังเสียงสะท้อนต่อไปนี้

“ปกติผมไม่ค่อยดูทีวี เสียเวลา ไร้สาระ แต่เมื่อสองปีที่ผ่านมามีผมกลับมาดูไทยพีบีเอส เพราะดูแล้วได้ประโยชน์”

“เราให้ลูก ๆ ดูไทยพีบีเอส ลูกดูแล้วก็ชอบ รายการของไทยพีบีเอสมีสาระ เราให้ลูก ๆ ดูด้วยความสบายใจ เราวางใจไทยพีบีเอส”

“ทีวีปลอดภัย คือไทยพีบีเอส”

8. รายการยอดนิยมของไทยพีบีเอส (จำนวน 10 รายการแรก)

จากการสำรวจพบว่ารายการที่ได้รับความนิยมสูงสุดคือรายการข่าว และมีรายการอื่นที่ได้รับความนิยมใน 10 ลำดับแรกตามข้อมูลในตารางที่ 1

ที่	รายการที่ชอบดู	ร้อยละ	เหตุผล
1	รายการข่าว	23.00	- เนื้อหาสาระของข่าวมีความเป็นปัจจุบัน ชัดเจน ตรงประเด็น มีความน่าเชื่อถือ มีความหลากหลาย เข้มข้น และน่าสนใจ - การนำเสนอข่าวรวดเร็ว เข้าใจง่าย และเกาะติดสถานการณ์

ที่	รายการที่ขอบดู	ร้อยละ	เหตุผล
			- รูปแบบของข่าวเข้าถึงประชาชน นำเสนอความจริง มีลุ่มแปดภาษามือ ผู้ประกาศข่าวใช้ภาษาที่น่าสนใจ เสียงดังฟังชัด
2	สารคดีต่าง ๆ เช่น ท่องโลกกว้าง เป็นต้น	15.75	- มีเนื้อหาที่น่าสนใจ ให้ความรู้ มีความแปลกใหม่ นำเสนอวิถีชีวิตของสัตว์โลก - ทำให้เข้าใจโลกมากขึ้น เรียนรู้ธรรมชาติ เห็นความหลากหลายของสิ่งต่าง ๆ บนโลก และเห็นความเจริญด้านอารยธรรมของประเทศต่าง ๆ
3	สถานีประชาชน	7.82	-
4	เปิดปม	7.26	-
5	กัฏดาการบ้านทุ่ง	5.40	- เปิดโอกาสให้ชุมชนนำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ สะท้อนมุมมองเกี่ยวกับชุมชน - ได้รู้จักวิธีการทำอาหารที่หลากหลายในแต่ละท้องถิ่น
6	กินอยู่คือ	4.48	-
7	ตอบโจทย์	4.28	- นำเสนอน่าสนใจ กระชับ ตรงประเด็น เจาะลึกปัญหาสังคม การวิเคราะห์เป็นกลาง
8	ลุยไม่รู้โรย	3.63	- ผู้สูงอายุมีความสามารถ มีคุณค่า มีความรู้เห็นคุณค่าของชีวิต
9	นักข่าวพลเมือง	3.07	- การนำเสนอข่าวสะท้อนปัญหาในชุมชน ตรงประเด็นและหลากหลายประเด็น
10	ดนตรีวิถีศิลป์	2.70	-

ตารางที่ 1 รายการขอดนินยของไทยพีบีเอส ในปี 2555

9. การเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อความนิยมที่เพิ่มขึ้นในปีที่ผ่านมาของไทยพีบีเอสมีหลายด้าน จากการสำรวจ พบว่าในรอบปีที่ผ่านมาไทยพีบีเอสมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นหลายอย่าง เช่น

1. มีรายการที่หลากหลายมากขึ้น
2. รูปแบบของรายการ เนื้อหาสาระที่น่าสนใจ
3. การนำเสนอข่าวที่ต่อเนื่องและรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์
4. ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในรายการ

10. รายการจำนวนหนึ่งได้รับคำแนะนำให้ปรับปรุง

รายการต่อไปนี้ มีเสียงสะท้อนให้ปรับปรุง ด้วยเหตุผลในตารางที่ 2

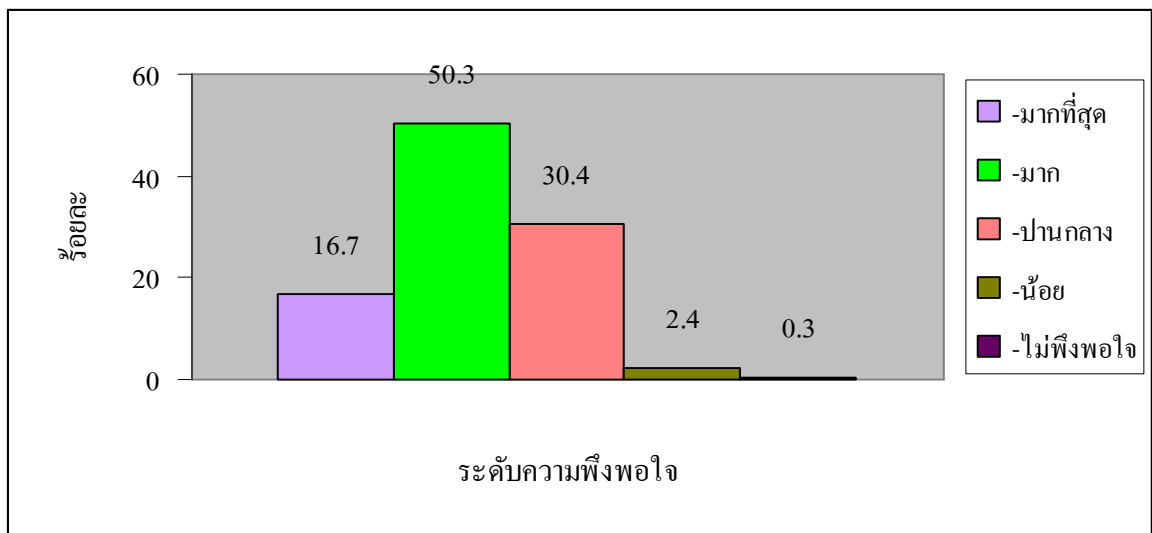
ลำดับ	รายการ	เหตุผล
1	ลูกไม้หลาย ๆ ต้น	เนื้อหาในรายการไม่ชัดเจน
2	สถานีประชาชน	- เวลาไม่เหมาะสม

ลำดับ	รายการ	เหตุผล
		- ควรมีดนตรีประกอบรายการเพื่อเพิ่มบรรยากาศให้ดีขึ้น ไม่เครียดจนเกินไป
3	เปิดปม	- เนื้อหา และข้อมูลต้องลึกมากกว่านี้ - ควรเพิ่มเวลาออกอากาศให้มากกว่านี้ และจัดผังเวลาของรายการใหม่

ตารางที่ 2 รายการที่มีเสียงสะท้อนให้ปรับปรุง

11. ผู้ชมผู้ฟังรายการมีความพึงพอใจในการชมในระดับมากเป็นส่วนใหญ่

จากการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการที่ดีขึ้นในหลายด้าน ส่งผลให้ผู้ชมผู้ฟังรายการมีความพึงพอใจต่อคุณภาพรายการในระดับมาก ร้อยละ 50.30 และมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ร้อยละ 16.70 ตามรายละเอียดในแผนภูมิที่ 5

แผนภูมิที่ 5 ระดับความพึงพอใจต่อคุณภาพรายการของไทยพีบีเอส

จ. ความพึงพอใจต่อคุณภาพรายการและการดำเนินงานของไทยพีบีเอส

1. ความมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ของรายการ

รายงานการสำรวจพบว่าผู้ติดตามชมรายการ มีความเห็นด้านคุณค่าและประโยชน์รายการของไทยพีบีเอสโดยรวมในระดับมาก ตามรายละเอียดในตารางที่ 3

รายการ	จำนวน	\bar{X}	S.D	มีคุณค่าและประโยชน์
1. การให้ความรู้ในสาขาต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต	718	3.71	0.77	มาก
2. การพัฒนาทักษะความสามารถในการดำเนินชีวิต	718	3.69	0.76	มาก
3. การพัฒนาสติปัญญา ระบบคิด และการเรียนรู้	718	3.83	0.74	มาก
4. การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม	718	3.73	0.78	มาก
5. การสร้างความเข้าใจยอมรับในความหลากหลายและความแตกต่างทางวัฒนธรรม	718	3.78	0.78	มาก
6. การพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว ชุมชน	718	3.83	0.83	มาก
7. การให้รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ	718	3.67	0.76	มาก
8. การพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในเรื่องประชาธิปไตย	718	3.72	0.77	มาก
9. การพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในเรื่องสิทธิของชุมชน	718	3.83	0.81	มาก
10. การสร้างความตระหนักต่อความรับผิดชอบที่ต้องมีต่อบ้านเมือง ชุมชนและสิ่งแวดล้อม	718	3.82	0.80	มาก
11. การนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพหรือดำเนินชีวิตประจำวัน	718	3.76	0.86	มาก

ตารางที่ 3 ระดับความคิดเห็นต่อคุณค่าและประโยชน์ของรายการไทยพีบีเอส

หมายเหตุ เกณฑ์การประเมินมีดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00- 1.50	พึงพอใจน้อยที่สุด
2. ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.50	พึงพอใจน้อย
3. ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.50	พึงพอใจปานกลาง
4. ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.50	พึงพอใจมาก
5. ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00	พึงพอใจมากที่สุด

2. ความเคร่งครัดในจรรยาบรรณ และความเหมาะสมในการนำเสนอรายการ

ผู้ชมผู้ฟังรายการเห็นว่าการนำเสนอของไทยพีบีเอสมีความเคร่งครัดในจรรยาบรรณของสื่อมวลชน และรายการมีความเหมาะสมในระดับมากในทุกประเด็น ตามรายละเอียดในตารางที่ 4

รายการ	จำนวน	\bar{X}	S.D	ความเหมาะสม
1. ความถูกต้องเที่ยงธรรมในการนำเสนอข้อเท็จจริง	718	3.78	0.69	มาก
2. การไม่บิดเบือน แทรกแซงความคิดเห็นในการนำเสนอข้อเท็จจริงของผู้ดำเนินรายการ	718	3.74	0.74	มาก
3. ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ และความเป็นอิสระจากรัฐ พรรคการเมือง และกลุ่มผลประโยชน์	718	3.72	0.76	มาก
4. การไม่เสนอความรุนแรงโหดร้าย	718	3.63	0.81	มาก
5. การไม่เสนอสิ่งมั่วเมา ชั่วร้ายทางเพศ	718	3.83	0.92	มาก
6. การใช้ภาษาถ้อยคำด้วยความระมัดระวัง ใช้ภาษาอย่างถูกต้องเหมาะสม	718	3.86	0.73	มาก
7. การนำเสนอข้อมูลของผู้เกี่ยวข้องอย่างสมดุลและเป็นธรรม	718	3.76	0.73	มาก
8. การนำเสนอเรื่องราวของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ อย่างเสมอภาคเท่าเทียม	718	3.77	0.75	มาก
9. การเคารพ และคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล และกลุ่มบุคคลในการนำเสนอผ่านรายการ	718	3.93	0.75	มาก
10. การเปิดโอกาสแก่ผู้ผลิตภายนอก ผู้ผลิตอิสระ ได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอรายการ	718	3.74	0.87	มาก
11. การเปิดโอกาส และช่องทางที่สะดวกในการร่วมแสดงความคิดเห็นของประชาชน	718	3.83	0.88	มาก
12. การดำเนินตามข้อเสนอของผู้ชมและผู้ฟังรายการ	718	3.69	0.83	มาก

ตารางที่ 4 ระดับความคิดเห็นต่อความเหมาะสมในการนำเสนอของไทยพีบีเอส

3. การบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

ผู้ชมผู้ฟังรายการเห็นว่าไทยพีบีเอสนำเสนอรายการได้เป็นอย่างดี และเห็นว่าการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรในระดับมาก ตามรายละเอียดในตารางที่ 5

รายการ	จำนวน	\bar{X}	S.D	บรรลุวัตถุประสงค์
1. การส่งเสริมการรับรู้ และการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมของประชาชนในการสร้างสังคม ประชาธิปไตยที่เป็นธรรม	718	3.70	0.76	มาก
2. ความกล้าหาญในการรายงานข่าวสาร และเสนอประเด็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ	718	3.82	0.80	มาก
3. การเป็นเครื่องมือแห่งการเรียนรู้ เสริมสร้างสติปัญญาและสุขภาพแก่ประชาชนทุกหมู่เหล่าให้เป็นพลเมืองคุณภาพ	718	3.83	0.75	มาก
4. การสร้างแรงบันดาลใจ จินตนาการ และการยกระดับความอ่อนโยนทางจิตใจของบุคคลและสังคม	718	3.72	0.77	มาก
5. การส่งเสริมเอกลักษณ์ สะท้อนความหลากหลาย และการสร้างความสมานฉันท์ในสังคม	718	3.74	0.80	มาก
6. การเปิดพื้นที่ให้แก่กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มเฉพาะต่าง ๆ อย่างเหมาะสม	718	3.74	0.87	มาก
7. การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งในระดับชุมชนและระดับชาติ	718	3.76	0.82	มาก
8. การสร้างความเข้าใจ และความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลและชุมชน	718	3.79	0.82	มาก

ตารางที่ 5 ระดับความคิดเห็นด้านจรรยาบรรณและการบรรลุวัตถุประสงค์ของไทยพีบีเอส

จากความเห็นข้างต้นแสดงได้อย่างชัดเจนถึงความพึงพอใจต่อคุณภาพรายการ และต่อการดำเนินงานของไทยพีบีเอส โดยเฉพาะด้านการเคร่งครัดในคุณธรรม จริยธรรม ในการสื่อสารคุณค่าและประโยชน์ของสิ่งที่น่าสนใจผ่านรายการ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจ และสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มบุคคลในสังคม ในขณะที่เดียวกันยังพบว่า ไทยพีบีเอสอยู่ในสภาพที่เป็นความคาดหวังของสังคมในการแก้ไขปัญหาสำคัญ ๆ มากมาย

อย่างไรก็ตามยังไม่ปรากฏความคิดเห็นทั้งในด้านคุณค่า ประโยชน์รายการ ความเหมาะสมในการนำเสนอ และการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรของผู้ชมผู้ฟังรายการในระดับ **มากที่สุด** จึงเป็นความท้าทายที่ผู้รับผิดชอบจะต้องพัฒนารายการและการดำเนินงานให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จ. ความคิดเห็นเชิงเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มผู้ชมผู้ฟังรายการ

ความคิดเห็นข้างต้นเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มผู้ชมผู้ฟังที่มีความแตกต่างในเรื่องเพศ อายุ ระดับการศึกษา ภูมิภาค อาชีพ และรายได้ พบว่าความคิดเห็นส่วนใหญ่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากการวิเคราะห์พบความเห็นต่างปรากฏบ้างในบางประเด็น ซึ่งในเบื้องต้นพบความเห็นต่างที่น่าสนใจ ดังนี้

1. กลุ่มเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี เป็นกลุ่มที่เห็นคุณค่า ประโยชน์รายการ ความเหมาะสมในการนำเสนอของรายการ และการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรสูงกว่าช่วงอายุอื่น ๆ (ค่าเฉลี่ยมากกว่า 4 ในหลายประเด็น)
2. กลุ่มผู้ใช้แรงงานมีคะแนนความพึงพอใจต่อคุณค่า ประโยชน์ของรายการต่ำกว่ากลุ่มอาชีพอื่นๆ
3. เพศต่างกันมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ทั้งในด้านรายการ และการบรรลุวัตถุประสงค์ของรายการของไทยพีบีเอส โดยเพศหญิงมีความพึงพอใจสูงกว่าเพศชาย
4. กลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปี กับกลุ่มผู้มีอายุมากกว่า 60 ปี มีความเห็นต่อคุณค่า ประโยชน์ และผลกระทบจากการดำเนินงานของไทยพีบีเอสแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และความเห็นของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ยังมีความแตกต่างจากความเห็นของช่วงอายุอื่นทุกช่วงอายุ ในขณะที่กลุ่มเยาวชน คนหนุ่มสาว มีความเห็นที่แตกต่างกับผู้สูงวัยเช่นกัน
5. ผู้ตอบแบบสำรวจจากภูมิภาคต่างกัน มีความเห็นต่อคุณค่า ประโยชน์ และการดำเนินงานของไทยพีบีเอสต่างกัน โดยผู้ตอบแบบสำรวจจากภาคใต้ตอนบนมีความพึงพอใจสูงกว่าภาคอื่นๆ ในทุกๆ ด้าน โดยมีความพึงพอใจสูงกว่าภาคเหนือตอนล่าง ภาคอีสานตอนบน และภาคกลางตะวันออกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อย่างไรก็ตาม ข้อมูลดังกล่าวยังจำเป็นต้องทำการศึกษาเพิ่มเติมต่อไป
6. กลุ่มนักเรียน นักศึกษา มีความพึงพอใจด้านคุณค่า ประโยชน์ และการดำเนินงานของไทยพีบีเอส แตกต่างกับกลุ่มผู้มีอาชีพรับจ้างทั่วไป/ประกอบอาชีพอิสระ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
7. กลุ่มผู้ไม่มีรายได้ กับกลุ่มผู้มีรายได้สูง (มากกว่า 100,000 บาท/เดือน) มีความเห็นด้านคุณค่า ประโยชน์ของรายการไทยพีบีเอสที่แตกต่างกัน และกลุ่มผู้มีรายได้สูงยังเห็นแตกต่างจากกลุ่มผู้มีรายได้อื่น ในด้านความเหมาะสมของรายการไทยพีบีเอส โดยผู้มีรายได้สูงมีความพึงพอใจต่ำกว่ากลุ่มผู้มีรายได้อื่นในทุกๆ ด้าน

ข. ประเด็นสถานการณ์ที่ต้องการให้ไทยพีบีเอสนำเสนอผ่านรายการ

จากรายงานการรับฟังความคิดเห็นของเวทีภูมิภาคทั้ง 9 ภูมิภาค (10 พื้นที่) และเวทียุทธศาสตร์ 5 ภูมิภาค พบว่ามีบางสถานการณ์ปัญหาที่ผู้เข้าประชุมสะท้อนตรงกัน เป็นประเด็นปัญหาาร่วมกันทั้งประเทศ และพบบางปัญหาที่มีการสะท้อนเฉพาะบางพื้นที่ ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ในภาพรวมแล้วสรุปได้ว่า ผู้ชมผู้ฟังรายการต้องการให้ไทยพีบีเอสให้ความสำคัญกับประเด็นสถานการณ์ต่าง ๆ ดังนี้

1. ประเด็นเด็ก เยาวชน ครอบครัวและการศึกษา
2. การแข่งขันทรัพยากร ความมั่นคงทางอาหาร และพลังงาน
3. การจัดที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย
4. การจัดการภัยพิบัติ
5. การคอร์รัปชัน
6. ภัยยาเสพติด
7. ผลกระทบจากนโยบายของรัฐบาล
8. ปัญหาค่าครองชีพ และหนี้สิน
9. ความแตกแยกและความรุนแรงในสังคม
10. แรงงานต่างด้าว
11. ความไม่สงบชายแดนใต้
12. ปัญหาสิ่งแวดล้อม
13. ประเด็นเฉพาะอื่นๆ ของภูมิภาค

ข. ข้อเสนอในการพัฒนารายการและการดำเนินงานของไทยพีบีเอส

ข้อเสนอจากเวทีภูมิภาค เวทียุทธศาสตร์ และเวทีกลุ่มประเด็นมีจำนวนมากและหลากหลาย และส่วนใหญ่ยังเป็นการเสนอให้ไทยพีบีเอสเป็นผู้รับผิดชอบหลัก จึงเป็นความท้าทายของไทยพีบีเอส ในการตอบสนองต่อข้อเสนอที่สามารถสร้างความพอใจต่อกลุ่มผู้เสนอ ซึ่งจากการประมวลวิเคราะห์และกลั่นกรองเป็นลำดับแล้ว มีข้อเสนอในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ข้อเสนอในการพัฒนารายการ

แม้คุณภาพรายการของไทยพีบีเอสในภาพรวมอยู่ในระดับ“ดี” และผู้ติดตามชมรายการของไทยพีบีเอสโดยรวม มีความพึงพอใจต่อผังรายการ และคุณภาพของรายการ แต่ผู้ให้ข้อมูลสะท้อนว่ามีรายการดี ๆ จำนวนหนึ่งยุติการออกอากาศโดยไม่ทราบสาเหตุ เช่น รายการคุยกับแพะ เมืองเรื่องแสง ฯลฯ จากข้อมูลดังกล่าว และความเห็นจากการสำรวจ มีข้อเสนอต่อไทยพีบีเอสในการพัฒนารายการ ดังนี้

1.1 ด้านผังรายการ

1.1.1 ประชาสัมพันธ์ผังรายการ โดยการเพิ่มอักษรตัววิ่งใต้จอ แสดงผังรายการให้ต่อเนื่อง และประชาสัมพันธ์ผังรายการล่วงหน้า

1.1.2 ชี้แจง ทำความเข้าใจแก่ผู้ชมผู้ฟังรายการเกี่ยวกับรายการของผู้ผลิตอิสระ หรือ รายการที่ผลิตโดยรับการสนับสนุนงบประมาณจากแหล่งทุนภายนอกที่ไม่สามารถออกอากาศได้ต่อเนื่อง

1.1.3 เพิ่มความน่าสนใจของรายการทั้งในส่วนของเนื้อหาจาก และผู้ดำเนินรายการ

1.1.4 ปรับช่วงเวลารายการสำหรับเด็ก และรายการสำหรับผู้ใหญ่ให้สามารถตอบสนอง ความต้องการของคนทั้ง 2 กลุ่ม ได้อย่างเหมาะสมโดยเฉพาะเวลาในวันเสาร์และวันอาทิตย์

1.2 ด้านการพัฒนาคุณภาพรายการแต่ละประเภท

1.2.1 รายการข่าวและสารคดีเชิงข่าว

1.2.1.1 เพิ่มความน่าสนใจของรายการข่าวเช้า และข่าวค่ำ เนื่องจากพบว่าช่วงเวลา ดังกล่าว ผู้ชมผู้ฟังรายการโดยทั่วไปติดตามชมรายการของช่องอื่นสูงกว่าไทยพีบีเอสมาก และผู้ชมจำนวน หนึ่งที่ติดตามรายการของไทยพีบีเอสเป็นประจำและชมรายการของไทยพีบีเอสมากกว่าช่องอื่น ๆ แต่เมื่อถึง เวลาข่าวกลับติดตามชมรายการของช่องอื่นมากกว่าไทยพีบีเอส ตามข้อมูลที่ได้นำเสนอในแผนภูมิที่ 3

1.2.1.2 เพิ่มความรวดเร็วของข่าว โดย

1) พัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารของไทยพีบีเอสที่เอื้อต่อความเร็วในการทำข่าวกาศสนาม

2) เพิ่มจำนวนผู้สื่อข่าวและพัฒนาช่างข่าวมืออาชีพทั้งในส่วนของผู้สื่อข่าวประจำของไทยพีบีเอส และช่างข่าวพลเมือง

3) พัฒนาความร่วมมือกับผู้สื่อข่าวท้องถิ่น และภาคีข่าวอื่นด้วยวิธีการที่มีคุณภาพ

4) พัฒนาศักยภาพศูนย์ข่าวภูมิภาคให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.1.3 เพิ่มสารประโยชน์จากข่าว โดย

1) ติดตาม เจาะลึกข่าวที่ยังอยู่ในความสนใจของประชาชน โดยเน้นประเด็นที่ประชาชนยังค้างคาใจ ใ้ใครรู้

2) ติดตาม ทบทวน(Review) ข่าวที่ได้ออกอากาศแล้ว โดยเพิ่มเติมเนื้อหา สาระที่สร้าง ประโยชน์แก่ผู้ติดตามข่าวได้เพิ่มขึ้น

3) เพิ่มรายการข่าวเชิงสืบสวน สอบสวน

4) เพิ่มความเข้มข้นรายการเปิดปม ตอบโจทย์ ฯลฯ

1.2.1.4 สร้างความแตกต่างของรายการ โดย

1) เน้นเนื้อหาสาระที่แตกต่าง โดยเฉพาะประเด็นความไม่เป็นธรรมในสังคม การจัดการทรัพยากรและพลังงาน ผลกระทบจากนโยบายของรัฐ การคอร์ปชั่น เป็นต้น

2) เพิ่มรายการสารคดีเชิงข่าว

3) จัดเวลาการออกอากาศที่แตกต่าง โดยเฉพาะเวลาช่วงเช้า และช่วงหัวค่ำ

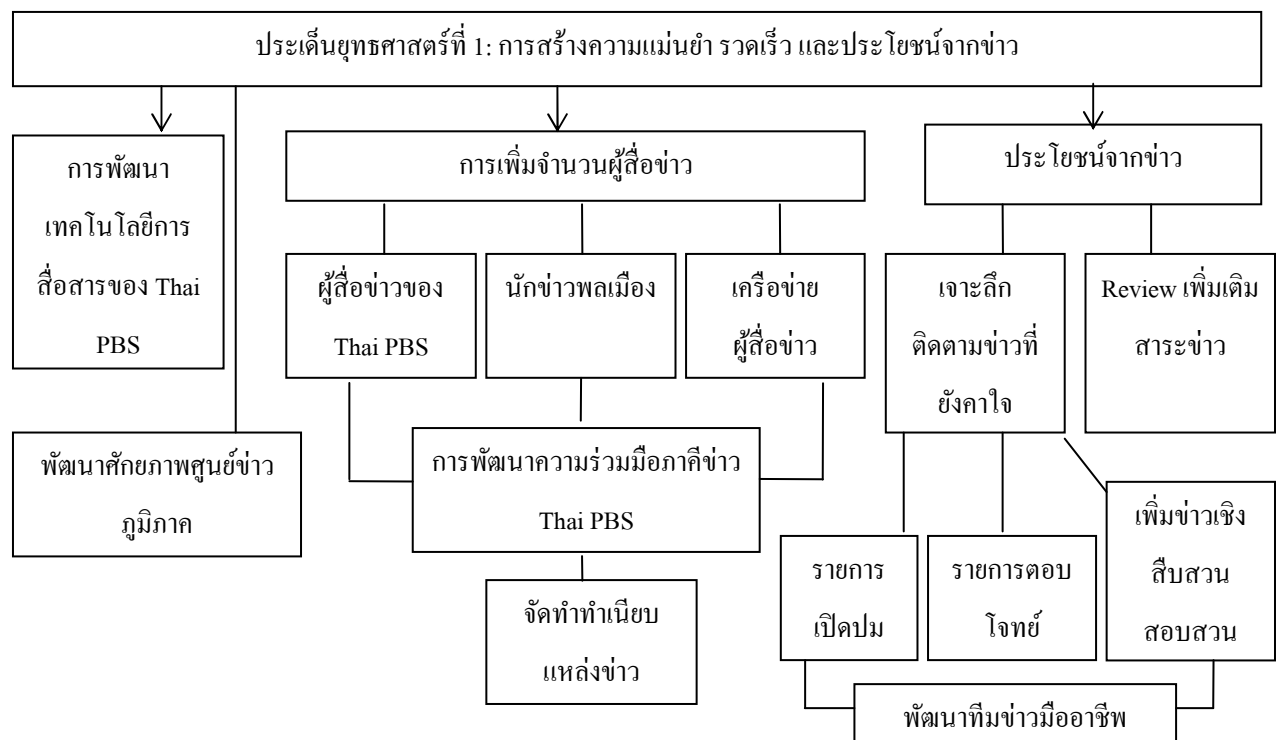
4) จัดกิจกรรมเสริมจากรายการข่าว เช่น ตาวิเศษเฝ้ากลโกง

ข้อเสนอข้างต้น อาจสรุปได้ว่าการพัฒนารายการข่าวและสารคดีเชิงข่าวของไทยพีบีเอสต้องดำเนินการใน 2 ประเด็นยุทธศาสตร์สำคัญ คือ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างความถูกต้อง แม่นยำ รวดเร็ว และเพิ่มสารประโยชน์จากข่าว

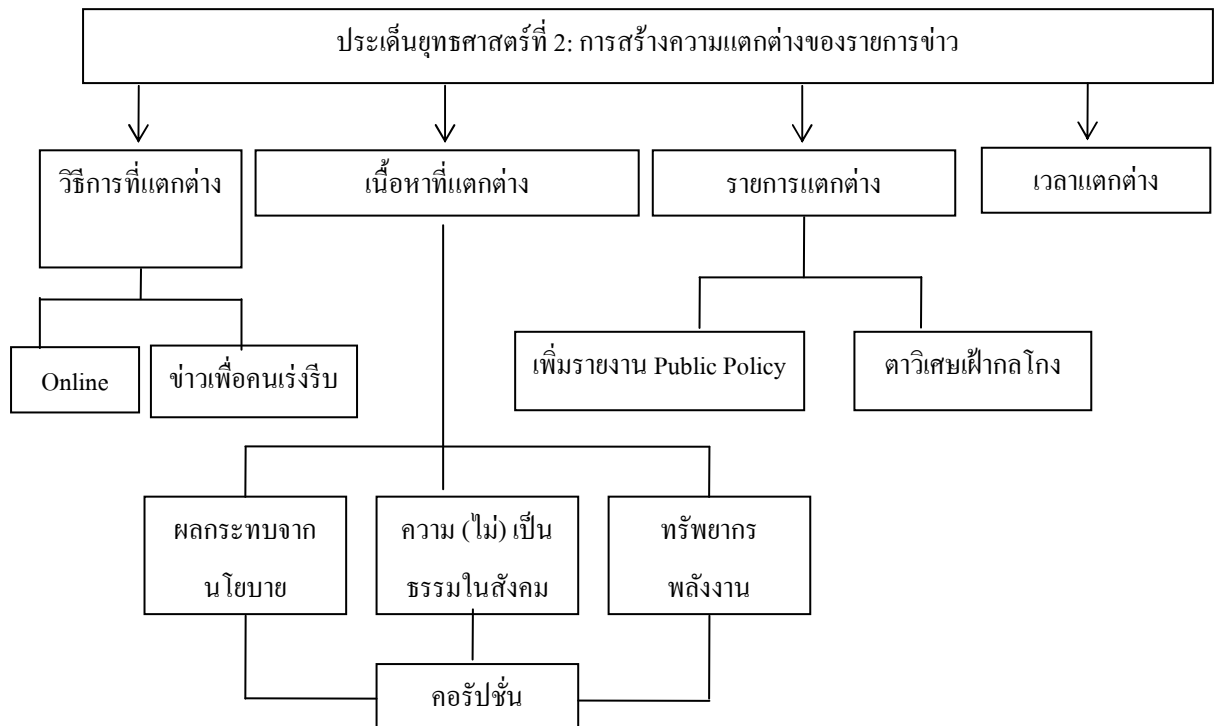
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความแตกต่างในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์มีข้อเสนอในการดำเนินงาน

โดยในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์มีกิจกรรม และรายการที่ควรดำเนินการตามแผนภูมิที่ 6 และแผนภูมิที่ 7

แผนภูมิที่ 6 แผนผังยุทธศาสตร์การพัฒนความแม่นยำ รวดเร็ว และความถูกต้องของรายการข่าว

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความแตกต่างในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์มีข้อเสนอในการดำเนินงานตามแผนภูมิด้านล่าง

แผนภูมิที่ 7 แผนผังยุทธศาสตร์ในการสร้างความแตกต่างของรายการข่าว

1.2.2 ประเภทรายการสารประโยชน์และสารบันเทิง

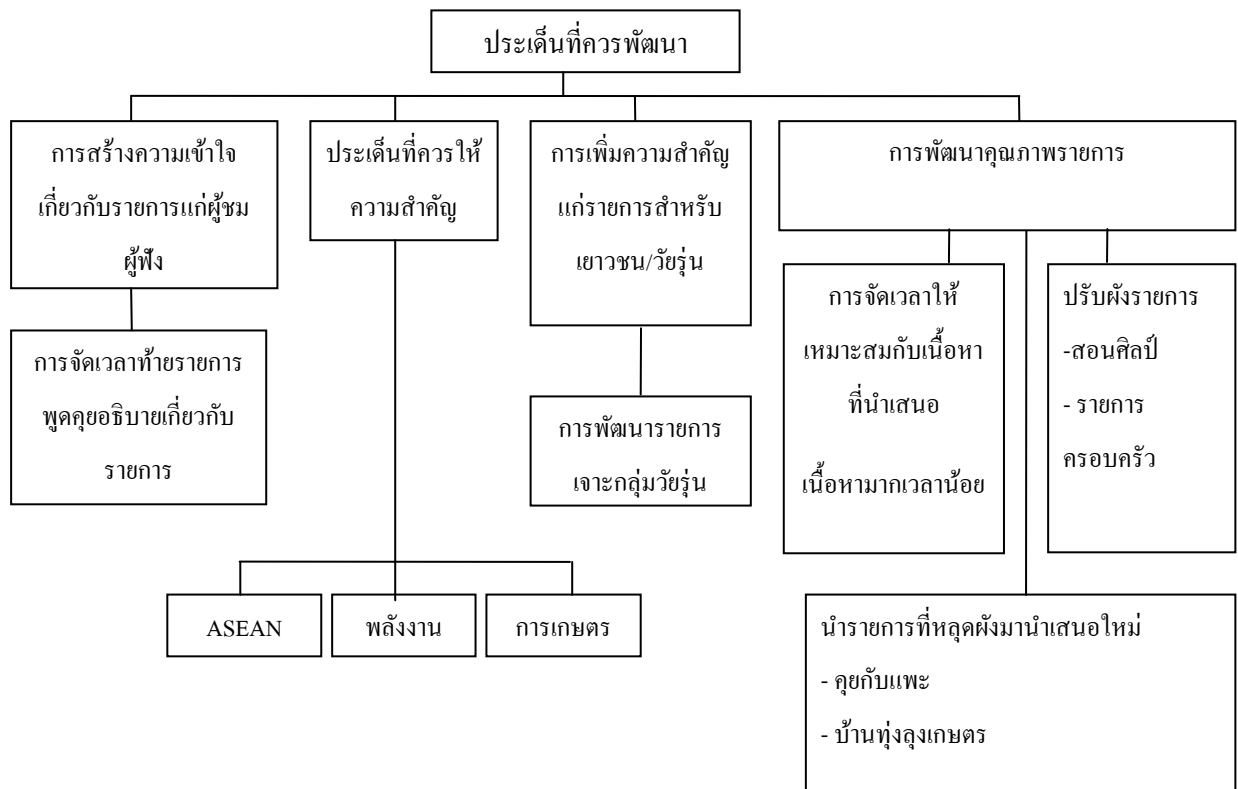
นอกจากการเพิ่มสีสัน เนื้อหาเบาสมองที่มีสาระเพิ่มขึ้นแล้ว การพัฒนารายการสารประโยชน์และสารบันเทิง ควรดำเนินการ ดังนี้

- 1) เพิ่มความสำคัญ และรายการสำหรับวัยรุ่น และเยาวชน เนื่องจากเป็นช่วงวัยที่มีความเสี่ยงสูง
- 2) ปรับผังรายการ ในส่วนของรายการสำหรับครอบครัวและรายการสอนศิลป์ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยรายการสอนศิลป์ ควรนำเสนอในเวลา 16.00 น.
- 3) จัดเวลาการออกอากาศให้เหมาะสมกับเนื้อหา เนื่องจากพบว่าบางรายการมีเนื้อหาดีมาก แต่เวลาออกอากาศน้อย เช่น รายการกินอยู่คือที่ปรับเวลาจาก 1 ชั่วโมงเหลือ 30 นาที ทำให้ขาดรายละเอียดที่จำเป็น แก่ผู้ติดตามชม
- 4) เพิ่มรายการที่เกี่ยวกับ การเกษตร ประชาคมอาเซียน และพลังงาน
- 5) ให้ผู้ผลิตสร้างความเข้าใจกับรายการแก่ผู้ชมผู้ฟังเพิ่มเติมโดยจัดกิจกรรมหรือการอธิบายเสริมช่วงท้ายรายการ

6) เพิ่มความระมัดระวังในการใช้คำที่เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มคนทางสังคม ไม่นำเสนอในลักษณะเหมารวม เพราะจะทำให้ผู้ชมผู้ฟังมีทัศนคติไม่ถูกต้องเกี่ยวกับกลุ่มดังกล่าว เช่น กลุ่มชาวเขาค้ายาป่า ฯลฯ

7) พิจารณางานรายการกลับมาแนะนำเสนอใหม่ เช่น คุยกับแพะ ลูกทุ่งลุงเกษตร ฯลฯ

ข้อเสนอข้างต้นมีความเชื่อมโยงเชิงยุทธศาสตร์ตามแผนภูมิด้านล่าง

แผนภูมิที่ 8 แผนผังยุทธศาสตร์การพัฒนารายการสารประโยชน์

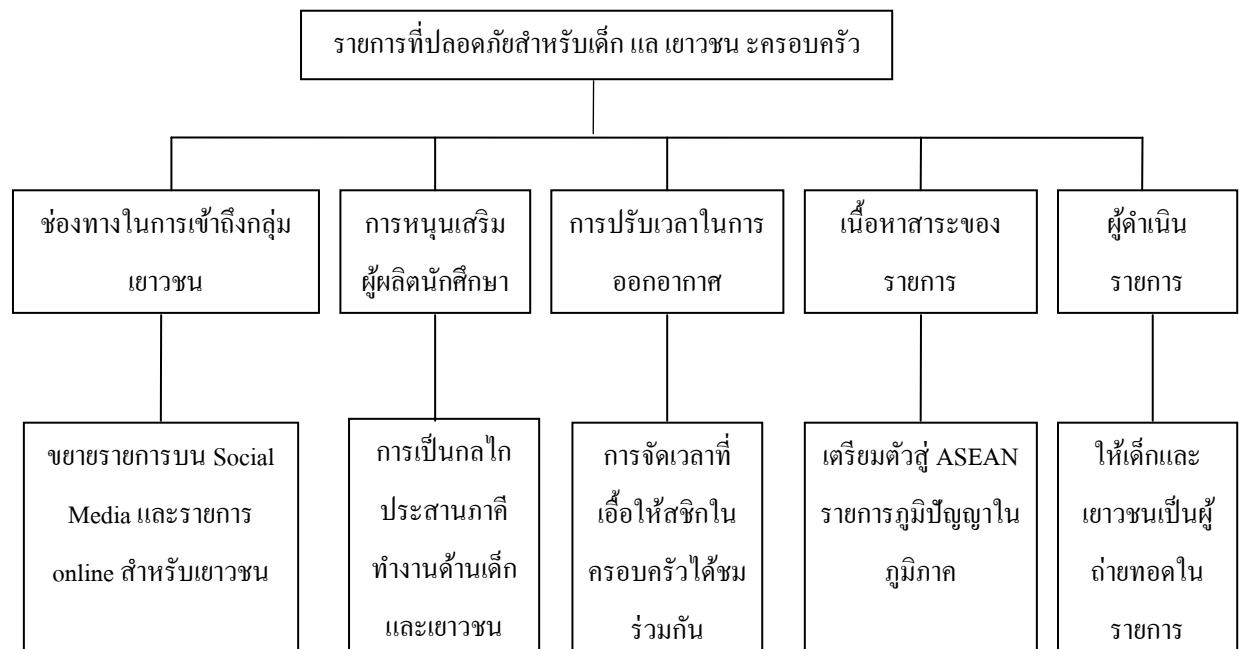

1.2.3 รายการสำหรับเด็กและครอบครัว

รายการสำหรับเด็กและครอบครัวเป็นส่วนที่ไทยพีบีเอสให้ความสำคัญ และสามารถดำเนินการได้ดีมาก ซึ่งการสำรวจพบว่ากลุ่มเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี เป็นกลุ่มที่ใช้เวลาในการติดตามชมมากกว่าช่วงอายุอื่น และเป็นกลุ่มที่มีความพึงพอใจต่อรายการและการดำเนินงานของไทยพีบีเอสสูงกว่าช่วงอายุอื่น

อย่างไรก็ตามจากการรับฟังความคิดเห็น พบข้อเสนอเพื่อพัฒนารายการสำหรับเด็กและเยาวชนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 1) พัฒนาช่องทางในการเข้าถึงกลุ่มเยาวชนโดยใช้ Social Media และสื่อ online เพิ่มเติม
- 2) พัฒนาเนื้อหาสำหรับการเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่เหมาะสมสำหรับเด็ก การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในภูมิภาค และการใช้รายการเป็นสื่อในการเรียนการสอนเสริมแก่โรงเรียน
- 3) เปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง หรือผู้ถ่ายทอดในรายการของเด็กและเยาวชน
- 4) สนับสนุนให้นักศึกษาร่วมเรียนรู้ พัฒนาแนวคิดการผลิตและการสื่อสารเพื่อประโยชน์สาธารณะ
- 5) พัฒนากลไกและบทบาทของไทยพีบีเอสในการเชื่อมโยงภาคี กลุ่มเด็ก เยาวชน และครอบครัว เพื่อการสานพลัง และบูรณาการการทำงานร่วมกัน

แผนภูมิที่ 9 แผนผังยุทธศาสตร์การพัฒนารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว

1.2.4 รายการสารคดี

รายการสารคดีของไทยพีบีเอสมีคุณค่า มีสารประโยชน์มากอยู่แล้ว แต่มีความคิดเห็นและข้อเสนอเพื่อการพัฒนารายการ ดังนี้

- 1) จัดทำสารคดีนำเสนอประเด็นการคอร์รัปชัน ยาเสพติด อบายมุขทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับอื่น ๆ
- 2) เพิ่มรูปแบบการนำเสนอให้เหมาะสมกับผู้ชมในระดับชุมชน
- 3) จัดทำสารคดีที่ใช้ฐานชุมชน ใช้ข้อมูลจากการวิจัยโดยชุมชน และภาคีพัฒนาชุมชน เผยแพร่เพื่อประโยชน์แก่ชุมชนอื่น ๆ และกลุ่มผู้สนใจอื่น
- 4) สารคดีที่เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ควรจัดทำให้ครอบคลุมทุกภูมิภาค และทุกกลุ่มชาติพันธุ์

2. ข้อเสนอเพิ่มจำนวนผู้ชมผู้ฟังรายการ โดย

2.1 ขยายพื้นที่รับสัญญาณของไทยพีบีเอสให้ครอบคลุมทุกชุมชนเป็นการด่วน ตลอดจนปรับปรุงสัญญาณให้คมชัดในทุกพื้นที่

2.2 เร่งการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้จักไทยพีบีเอสเพิ่มขึ้นด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยเฉพาะการทำความเข้าใจเกี่ยวกับสื่อสาธารณะ โดยการนำเสนอข้อมูลเชิงเปรียบเทียบกับสื่อประเภทอื่น เน้นการสื่อสาร ให้ให้ผู้ชมเข้าใจในคุณค่า และประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากไทยพีบีเอส

2.3 ขยายการสื่อสารช่องทางอื่น Internet หรือ วิทยุชุมชน เพื่อขยายกลุ่มเป้าหมายให้กว้างขวางขึ้น

2.4 แจกกลุ่มผู้ชมให้กระจายทั่วถึงไปทุกกลุ่ม เพิ่มการมีส่วนร่วมของภาคีต่าง ๆ ในการทำกิจกรรมของไทยพีบีเอส

2.5 ปรับปรุงสถานีในภูมิภาค โดยเฉพาะจ่ออีสาน ในการนำเสนอเรื่องราวที่น่าสนใจเพิ่มขึ้น

2.6 พัฒนามาตรฐานและความรวดเร็วในการอัปโหลดรายการขึ้นอินเทอร์เน็ต และเพิ่มการมีส่วนร่วมกับผู้ชมผ่านสื่อออนไลน์ โดยจัดให้มีการถามตอบออนไลน์เพิ่มขึ้น

2.7 เพิ่มรายการ “เสียงพลเมือง” เปิดโอกาสให้ประชาชนนำเสนอปัญหา ร้องเรียนผ่านทางสถานี และจัดให้มีการส่ง SMS ของผู้ชมผ่านรายการตามความเหมาะสม

3. ข้อเสนอในการพัฒนาศักยภาพเพื่อนสื่อสาธารณะ และผู้ชมผู้ฟังรายการ

3.1 การพัฒนาแกนประสานทั้งในด้านความรู้และทักษะในการทำงาน

3.2 การเพิ่มจำนวน และการพัฒนาศักยภาพนักข่าวพลเมืองให้เต็มทุกพื้นที่ และกลุ่มประเด็น

3.3 การพัฒนาศักยภาพผู้ชมผู้ฟังรายการให้รู้เท่าทันสื่อ เป็นผู้ชมผู้ฟังที่มีคุณภาพ และเป็นพลเมืองเช่น

1) ให้ความรู้ในรูปแบบการโฆษณาเชิงเปรียบเทียบ ให้ความรู้ที่แตกต่างจากช่องอื่นๆ ให้รู้เท่าทันการบริโภค เพื่อสร้างทัศนคติที่ถูกต้องให้กับกลุ่มเยาวชน เช่น ชาเขียว กับเครื่องดื่มชูกำลังที่มีคาเฟอีนเท่ากัน

2) จัดเวทีให้สมาชิกได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ปีละ 1-2 ครั้ง

4. ข้อเสนอในการเพิ่มประสิทธิภาพในการติดต่อประสานงาน โดย

4.1 เพิ่มช่องทางในการนำเสนอข่าวสารจากภูมิภาค และช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับไทยพีบี

เอส

4.2 จัดเจ้าหน้าที่เต็มเวลาไว้บริการ พร้อมประสาน ตอบสนองต่อผู้ชมผู้ฟังรายการได้ทันที

4.3 เปิดรับสมัครสมาชิกทั่วประเทศอย่างเป็นระบบ โดยส่งแบบฟอร์มให้สมาชิกแสดงความ
คิดเห็นเดือนละ 1 ครั้ง

4.4. จัดตั้งชมรม เครือข่ายของเพื่อนThai PBS

5. ข้อเสนอในการ สร้างความเข้มแข็งด้านการเงินและงบประมาณ โดย

5.1 พิจารณาจัดตั้งกองทุนรับความช่วยเหลือในการดำเนินงาน โดยตรงจากผู้ชมผู้ฟังรายการ เช่น

1) กองทุน “หนึ่งบาท สร้างชาติ สร้างคนดี กับไทยพีบีเอส”

2) กองทุนสนับสนุนการดำเนินงานของไทยพีบีเอส

5.2 สร้างรายได้จากการดำเนินงาน

5.3 ร่วมมือกับกองทุนอื่น และหน่วยงานอิสระต่าง ๆ เช่น สำนักงานกองทุนสร้างเสริมสุขภาพ
(สสส.) สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฯลฯ ในการผลิตรายการร่วมกับไทยพีบีเอส

6. ข้อเสนอในการขับเคลื่อนคลี่คลายปัญหาสถานการณ์

ข้อเสนอจากภูมิภาคและกลุ่มประเด็นมีความหลากหลาย แตกต่างทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ
ข้อเสนอหลายอย่างต้องการให้ไทยพีบีเอสช่วยเหลือ โดยบางข้อเสนอมีข้อมูลประกอบ บางประเด็นมีความ
พร้อมในการร่วมดำเนินการ ดังนั้นการดำเนินการตามข้อเสนอจากภูมิภาคและกลุ่มประเด็น จึงควรได้ทำ
ความเข้าใจร่วมกัน กำหนดยุทธศาสตร์และวิธีดำเนินการด้วยกัน ส่วนการเลือกประเด็นสถานการณ์อาจ
จำเป็นต้องพิจารณาจากปัจจัยเงื่อนไขเบื้องต้นหลายประการ เช่น

1. ระดับความสำคัญของปัญหา และความรุนแรงของผลกระทบ

2. ความชัดเจน ความพร้อมของข้อมูล

3. ความพร้อมของกลุ่มบุคคลที่รับผิดชอบ

4. ความยาก - ง่ายในการดำเนินการ

5. ความเสี่ยง และผลกระทบจากการดำเนินการ

6. ปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ

จากหลักคิดดังกล่าว การตอบสนองต่อข้อเสนอจากภูมิภาคและกลุ่มประเด็น จึงควรดำเนินการ
ดังนี้

1. จัดทำยุทธศาสตร์โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของแต่ละประเด็นให้มีความชัดเจน
ทั้งในด้านเป้าประสงค์ ผลลัพธ์ รูปแบบรายการ และช่องทางในการสื่อสาร

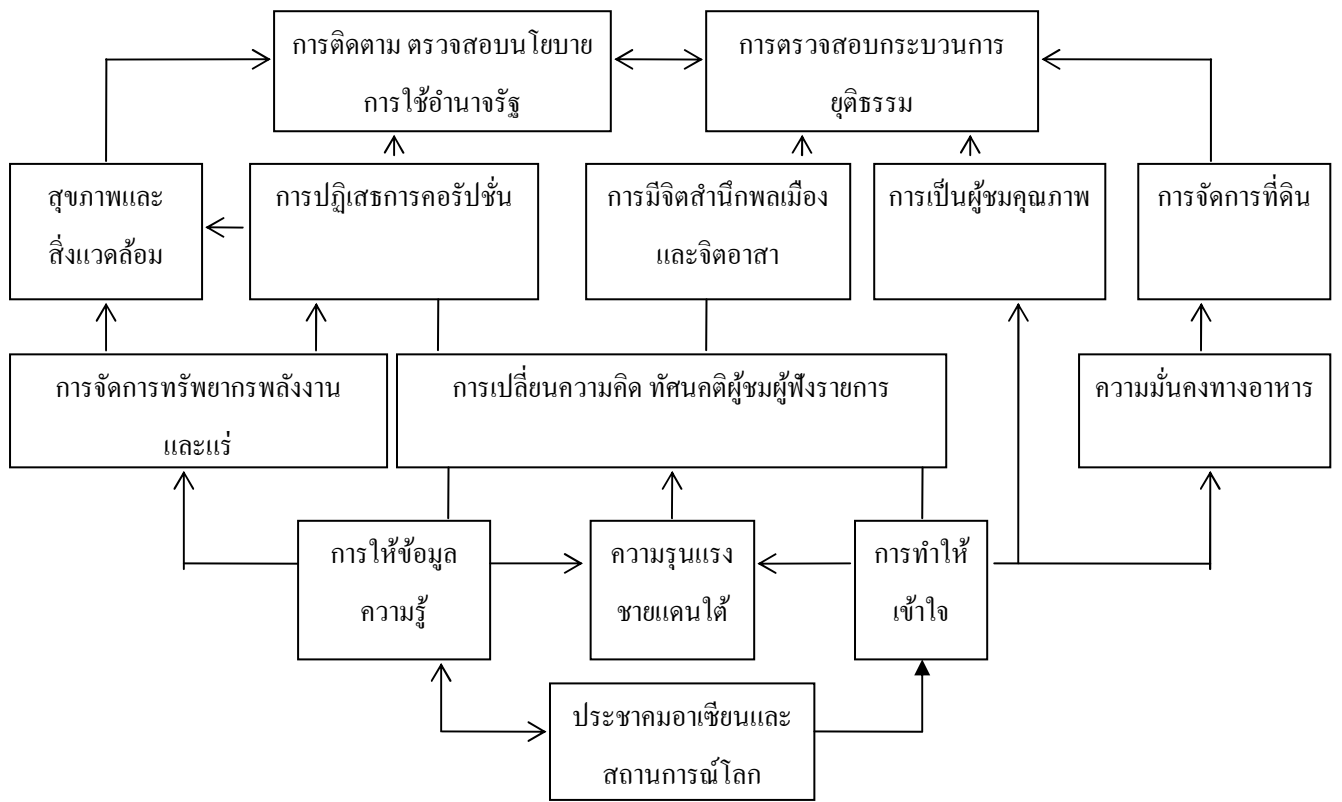
2. จัดกลุ่มประเด็นและพิจารณาความต่อเนื่องในการนำเสนอ ดังนี้

2.1 ประเด็นที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นรากฐานในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ โดยให้ความสำคัญกับการ “พัฒนาคุณภาพคน สถาบันทางสังคมและระบบการจัดการ” ประกอบด้วยประเด็นการศึกษา ศาสนา การพัฒนาเด็ก เยาวชน และครอบครัว ประเด็นศิลปะและวัฒนธรรม และการเสริมสร้างความตระหนักรู้ด้านสิทธิ และหน้าที่ของพลเมือง

2.2 ประเด็นที่ส่งผลต่อความมั่นคงต่อชีวิต และคุณภาพในการดำเนินชีวิต เป็นประเด็นที่ควรนำเสนอให้เกิดความตระหนัก สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลง แก้ปัญหาได้ ประกอบด้วยประเด็นการจัดการทรัพยากรที่ดินทำกิน และที่อยู่อาศัย ความมั่นคงด้านอาหาร การคอร์รัปชัน การเมือง ความแตกแยก และความรุนแรงทางสังคม

2.3 ประเด็นที่มีภาวะคุกคามบางช่วงเวลา เป็นประเด็นเฉพาะกิจ นำเสนอรายการตามสถานการณ์ และยุติลงเมื่อปัญหาคลี่คลาย ได้แก่ การก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ภัยพิบัติ การทำเหมืองแร่ การจัดการแรงงาน ปัญหามลพิษ และภัยคุกคามต่าง ๆ

3. ใช้เนื้อหาเชิงประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าวสามารถเชื่อมโยงเป็นระบบทั้งในส่วนของวิธีการ กระบวนการและผลลัพธ์ตามแผนภูมิที่ 10

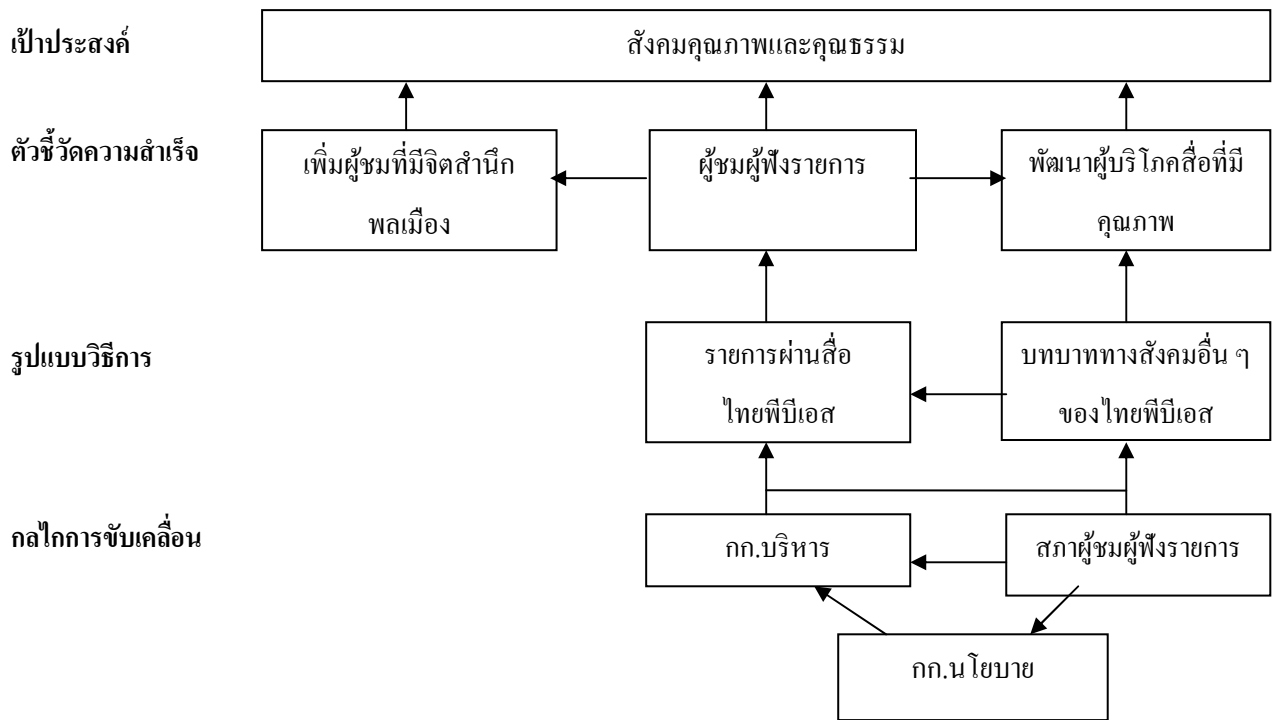
แผนภูมิที่ 10 ความสัมพันธ์ของประเด็น วิธีการและผลลัพธ์ในการดำเนินรายการของไทยพีบีเอส

7. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

7.1. การสานพลังภาคีเพื่อสร้างสรรค์สังคมคุณภาพและคุณธรรม

การบรรลุวิสัยทัศน์ของไทยพีบีเอสจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์ทั้งในด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดการที่มีประสิทธิภาพทั้งในด้านการบริหารกำลังคน งบประมาณ ทรัพยากรและอุปกรณ์ต่าง ๆ แต่จากการที่การพัฒนาสังคมให้มีคุณภาพและคุณธรรมเป็นภารกิจที่ซับซ้อน ละเอียดอ่อน มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องมากมาย ดังนั้นการขับเคลื่อนสู่เป้าหมายจึงต้องใช้พลังมวลชนที่มีคุณภาพไทยพีบีเอสจึงต้องมียุทธศาสตร์ในการสานพลังทั้งจากฝ่ายนโยบาย ฝ่ายบริหารและสภาผู้ชมผู้ฟังรายการให้เกิดศักยภาพสูงสุดตามแผนภูมิที่ 11

แผนที่ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนไทยพีบีเอสสู่วิสัยทัศน์ที่กำหนด

แผนภูมิที่ 11 แผนที่ยุทธศาสตร์ในการสานพลังสังคมคุณภาพของไทยพีบีเอส

7.2 การใช้ศักยภาพสภาผู้ชมผู้ฟังรายการในการเสริมพลังไทยพีบีเอส

จากกรอบแนวคิดเชิงยุทธศาสตร์ในแผนภูมิข้างต้น การขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมคุณภาพและคุณธรรม ควรยกระดับการมีส่วนร่วม และใช้ศักยภาพของสภาผู้ชมผู้ฟังรายการในการหนุนเสริม เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยให้สภาผู้ชมผู้ฟังรายการมีบทบาทในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 1) บทบาทในการจัดการรับฟังความเห็นของประชาชนและผู้ชมผู้ฟังรายการ
- 2) บทบาทในการสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพผู้ชมผู้ฟังรายการ

- 3) บทบาทขยายเพื่อนสื่อสาธารณะ ขยายเครือข่ายเชิงพื้นที่และเชิงประเด็น
- 4) บทบาทในการพัฒนาสังคมและงาน CSR ที่ไม่นำเสนอผ่านจอร์นัลของไทยพีบีเอส
- 5) สนับสนุนการดำเนินงานอื่นๆ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของไทยพีบีเอส

7.3. การสร้างระบบที่เกื้อกูลและมีเอกภาพในการทำงาน

นอกจากการยกระดับการมีส่วนร่วมของสภาผู้ชมผู้ฟังรายการแล้ว ไทยพีบีเอสอาจจำเป็นต้องมีการกำหนดแผนปฏิบัติ การจัดระบบ ความสัมพันธ์ในการทำงานที่เกื้อกูลต่อกัน ทั้งในส่วนของสำนักงานมีส่วนร่วม และฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และอาจจำเป็นต้องทบทวนประกาศที่เกี่ยวข้องกับสภาผู้ชมผู้ฟังรายการของ ส.ส.ท. ให้เหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป

ฉ. สรุป

การดำเนินงานของไทยพีบีเอสในรอบปีที่ผ่านมา มีพัฒนาการที่ดีหลายอย่างทั้งในด้านความหลากหลายของรายการ ความน่าสนใจของรายการ การเพิ่มรายการใหม่ ๆ ที่มีคุณค่าแก่ผู้ชมผู้ฟังรายการ และแม้ว่าสื่อกระแสหลักยังได้รับความนิยมในสัดส่วนที่สูง แต่ผู้ชมผู้ฟังรายการของไทยพีบีเอสกลับติดตามชมรายการของไทยพีบีเอสอย่างเข้มข้นเพิ่มขึ้น รวมทั้งสามารถเปลี่ยนความคิดของผู้ปฏิเสธการชมโทรทัศน์จำนวนหนึ่งให้มาเป็นผู้ชมไทยพีบีเอส ในขณะที่มีผู้ชมจำนวนไม่น้อยนำรายการของไทยพีบีเอสไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษา สร้างการเรียนรู้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป

ความท้าทายต่อการดำเนินงานของไทยพีบีเอสในอนาคตคือการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันรายการข่าวและสารคดีเชิงข่าว การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสื่อสาธารณะ การปรับเปลี่ยนทัศนคติและคุณภาพของประชาชนในการบริโภคสื่อ แต่ที่สำคัญที่สุดคือการสร้างความรู้สึกร่วมกันของประชาชนในการเป็นส่วนสำคัญของไทยพีบีเอส และตัดสินใจกระทำการตามศักยภาพในการหนุนเสริมไทยพีบีเอสแทนการร้องขอ หวังพึ่งไทยพีบีเอส ซึ่งการเปลี่ยนทัศนคติดังกล่าว จำเป็นต้องอาศัยเทคนิคการสื่อสาร และพลังความร่วมมือของสภาผู้ชมผู้ฟังรายการและภาคีที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ

ในส่วนของเป้าหมายการดำเนินงานนั้น นอกจากการสร้างสังคมคุณภาพแล้ว คุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนยังต้องอาศัยจากปัจจัยอื่น ๆ อีกหลายด้านโดยเฉพาะปัจจัยจากการเมือง เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และกระบวนการยุติธรรม ดังนั้นบทบาทของไทยพีบีเอสจึงควรขยายขอบเขตให้ครอบคลุมทั้งการพัฒนาสังคม และการจัดการทางการเมือง เพื่อมุ่งสู่ “สังคมคุณธรรม การเมืองคุณธรรม” สร้างความผาสุกแก่ประชาชนทุกภาคส่วนอย่างเท่าเทียมกัน

เอกสารอ้างอิง

- รายงานผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อไทยพีบีเอส ปี 2555
- รายงานผลการรับฟังความคิดเห็นผู้ชมผู้ฟังรายการไทยพีบีเอสเวทีภูมิภาค เวทีประเด็นและเวทียุทธศาสตร์ ปี 2555
- รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นสมาชิกเพื่อการสื่อสารสาธารณะ ระดับชาติ ปี 2555